

F O G L A L A T: Magyarország (kinevezések; budapesti napló: a „Kisfaludy-Társaság“ külföldi regénytárt ad ki, igazolás a „Világ“ némely alaptalan vádjai ellenében, irodalmi újdonságok, magyar játékszini krónika 'sa't.; nemzeti casinói közgyűlés eredménye; énekiskolai vizsgálat; több mint rendbontásnak páratlan példája a dunamelléki reform. egyházkerületben; a dunamelléki reform. superintendens-válasz tárgyában; magyar gazdasági egyesület — vége —; Bars megye (a fölfüggesztett tisztviselők hivatalaikba visszahelyeztettek, mezei rendőrségi ügy, 'sa't.) Marmaros megye (összehasonlításaja) megye jelen állásának az előbbivel, 'sa't.); Rövid közlés Temesböl. Zágrábmegye (tisztújítási eredmény, véres kiesapongás az illyrek részről, 'sa't.) Amerika (Boyer elnök hatalmaskodási a törvényhozó testület ellen Haytiban; 'sa't.) Anglia (Koponyatani nyegléskedés; folytonos tengerészeti készületek; 'sa't.) Franciaország (kölesönös vádjai a különböző politikai pártoknak; az angol szövetség jelentősége; 'sa't.) Poroszország (új érdemrend; országgyűlési előzvények; 'sa't.) Értésető. —

Magyarország.

Ő cs. 's apost. kir. fels. Maygraber János, jelenleg a bécsi cs. kir. helyparancsnokságnál szolgálatban levő kapitányt, magyar nemességre taksamentesen emelni legkegyelmesebben méltóztatott.

Ő cs. 's apost. kir. fels. a további szolgálatra alkalmatlan Zágorszky József marmarosi sószállítási tisztet legkegyelmesebben nyugalmazni méltóztatott.

Ő cs. 's apost. kir. fels. Echterling István és Mihály testvéreknek saját kérelmök következtében, vezették nevök „Derékly“ re változtatását legkegyelmesebben megengedni méltóztatott.

Az erdélyi fels. kir. főkörmányszék f. jun. 4ikén méltóztatott Nagy György, Németi János lajstromzókat és Székely Dániel fogalmazói gyakornokot, concipistákká; Wenner Sámuel és Kovács István írkokokat pedig lajstromzókká kinevezni. —

Budapesti napló. A „Kisfaludy-Társaság“, pótolni akarván azon olvasmányi hiányt, melly ellen oly méltán panaszkodnak főleg hazánk szépei, „Külföldi Regénytárt“ cím alatt évenként tizenkét kötetet fog kiadni a külföld legjelesb regényeiből, sikerült fordításokban. A csinos papirosos díszesen nyomtatott 10 éves köteteknek ára csak két ezüst huszas leendő. E „Külföldi Regénytárt“, melly egy pár hónap mulva már meginduland, Hartleben K. A. pesti könyvtáros ur fogja kezelni, kinek eddig mindenkor és mindenben tarusított szilárd jellemű ügyvitelle legszebb virágzást biztosít e' minden tekintetben korszerű irodalmi vállalatnak. — Jablanczy ur a „Világ“ szerkesztéséről lemondván, jelenleg szerkesztő nélkül jelenik meg ezen lap, vagy legalább csak amolyan anarchiai modor szerint fő nélkül „szerkesztetődik“, és ez igen kényelmes állapot, mert minden hírlapírói névtelen marodeur kénye 's kedve szerint gázolhat hasábjain mások böcsületében, tudván, hogy nevére nem terjeszt világot a világ szövötteke, 's hogy a szerkesztőt sem huzhatja az ember felelősségre, miután tudja van, hogy a hol nincs ott ne keress. Ez azonban nem baj, mert a ki a mai rosz és elkorcsosult világot ismeri, az jól tudja, hogy jót attól ugyan nem várhatni. De térjünk dologra. A t. olv. tudják, hogy a „Világ“ professiót csinál magának abból, miszerint uton ut félén szépen névtelenül minden embert szeret pszkolgatni, ki vele nem egy kalap alatt jár, 's ezen heróstratusi dicsőséget bizonyosan kevesen fogják tőle irigyleni. 48ik számában, mult naplónk e' szavai miatt: „Láng Paulinát az Ördög elvitte“, 'sa't. szokott registraturájából marokkal hányja ránk a sarat, 's még a gyógyszerári assa foetidában is vájkál, és oly izetlen gyanusítgatásokat hoz föl ellenünk, miket alkalmasint maga sem hisz. Azonban sokat szoktak az emberek a világban beszélni, a mit magok sem hisznek, 's körülményeiknél fogva mégis elmondogatnak. A galád gyanusítás elhárításaul egyszerűen csak azt jegyezzük meg, hogy mi, kik e' sorokat írjuk, mind Eördeg Emil urat, mind szeretetre méltó nejét, Láng Paulinát, ismerjük, 's tiszteljük, 's annál fogva megsérteni nem akartuk. Meg is vagyunk győződve, hogy ők megrótt ötletünket csak nevétték, 's abban semmi oly sértőt nem találtak, mint minőt a „Világ“ most, isten tudja mi okból, affectálni jónak látott. A mit az operáról improvizálgat a „Világ“, az szinte csak légből van merítve, mert e' helyen énekesek és énekesnők is gyakran dicsértettek, annyiszor, mennyiszor azt meggyőződésünk tollunkba mondá. Mi őszintén örvendünk Láng Paulina szerencséjének, és pedig a) mert magaviselete érdemessé tette őt azon díszes család nevének viselésire, és b) mivel reménylünk, hogy e' házasság híre is szolgáland talán némi ingerül arra, hogy jelesb külföldi művésznők színházunkban megtelepüljenek. Mert, és ezt méltóztatassanak most és mindenkorra megjegyezni a „Világ“ urai, mi akarunk operát, de csak jó operát, 's akarjuk, hogy valamint országunk minden lakosa, ugy az imádott primadonna is törvény, azon törvény alatt álljon, melly előtt a sugónak meg kell hajlania. Nagy díjt a jó primadonnának, ez helyes; de semmi elszigetelt állást minden törvény fölött, ez mulhatlanul szükséges. A „nemzeti Thaliánkra fénytárasztó hajdani primadonna“ ellen azért nyilatkozunk tőlünk kitelhető élességgel, mert törvény alatt nem akart állani; ő elvált tőlünk, 's külföldre ment, és mi most is könnyű kebellet mondunk neki szerencsés utat, mert a legédesb hangélvezetet sem akarjuk törvény-fölöttiség által megvásárlani. Más énekesnő „ritka szorgalommal tanul be a magyar textust;“ ez igaz, de a textus betanulása még nem elég, és nem élt még eddig oly énekesnő, kinek hangja örökké a fiatalság bájerejével csengne. Erről sem énekesnő, sem bíráló nem tehet; ámde az énekesnő csak ugy énekel, a mint hangja engedí, a közönség csak ugy jár színházba, ha e' hang minden várakozását kielégíti, a bíráló pedig csak akkor dicsérhet, ha ezen hang a' magasztalást minden tekintetben megérdemli. E' szerint, ugy hiszünk a' méltányos olvasók előtt igazolva lesünk, a világgal pedig mitsem gondolunk, 's befejezésül még ezt mondjuk a „Világ“ ismeretlen összeállítóinak, mert másképp nem tudjuk őket nevezni, miután nincs, kihez szavainkat intézhetnők: Önök, uraim a „Pesti Hírlap“, „Regelő“, „Jelenkor“ 's még egy két lap szerkesztőit és íróit fölváltva oly körmön font durvasággal rovatják, hogy válogatott szavaikat száz szótárból is bajosan tudnók összeszedgetni 's mégis durvaságot, mindig csak durvaságot lobbogatnak mások szeméire! Ez oly sajátzerű ellenmondás, mint a' minőbe az egyszeri szolgabíró esett, ki egy káromkodás miatt becsukatott embert illy szókkal tá-

madott meg: „Hát illyen amolyan 's a t. 's a t., nem tudod, te 's a t. 's a t. hogy a káromkodás meg van tiltva?“ Szinte kísértetbe jó az ember hinni, hogy ezen uri ember is valamikép a „Világ“ összeállító közé csúszott, 's azért uralkodik benne annyira ezen méltányos viszonyosság szelleme. Egyébiránt ne gondolja ám a „Világ“, hogy épen kedveért vagy miatta irtuk ezen sorokat; oh nem! mi ezt csak azért tettük, hogy a szóba hozott tisztelt fiatal házaspár iránti nézetünket világosan kifejtjük, 's az alaptalan és nem legszebb szándéku gyanusítást azoknak zakkantsuk vissza nyakukba, kik elég „udvariasak“ valának azzal ellenünk föllépni. Egy híres német költő mondja, hogy nem épen rosz gyümölcs az, mellyen a darázsok rágódni szeretnek. Csak rajta tehát, forgasson toll helyett mindig fütökést kezében a „Világ“, 's ne lássa meg saját szemében soha a gerendát, mi azzal mitsem gondolunk, és leggarázdább cikkjeit sem igen fogjuk ezentul feleletre méltatni, — *) mert meg vagyunk győződve, hogy bármennyi ócsárlást halmoz is föl hasábjainban ellenünk, az a többség előtt mindig legnagyobb dicséretünkre fog valóni, valamint viszont magasztalását mindenkor csak szégyenlenünk kellene. — Pest város tisztújítási határideje közelítvén, ő fels. Almásy Mór gr. pesti váltótörvényeszeki elnököt méltóztatott kir. biztossá kinevezni, 's egyszersmind megengedni, hogy a tisztikar egy alpolgármesteri hivatallal szaporittassék, mellyel a gazdasági választmány elnöksége is kapcsolatban leendő. — Gorove István és Tóth Lőrincz f. hó 14ikén külföldre utaztak, 's többi közt Schweizot, Franciaországot és Angliát is bejárandják. — Záborszky Aloiz illy című röpirata: „Lengyelország hanyatlása és enyésztenek okai“ rövid idő mulva elhagyandja a sajtót; e' röpirat érdekes tartalmán kívül még azért is kitünő pártolattásra méltó, mivel jövedelme Kliegl gépeire van szánva. — Szinte e' napok bau jelenik meg Petrichevich Horváth Lázár „munkáinak“ 3ik kötete, mellynek tartalma: „Mazeppa, Álom, Vegyes költemények, Héber dalok“, Byron után „fordítva.“ Sajtó alatt van „Kaleidoscopo című munkájának első kötete is. — Garay verseit szándékozik kiadni, 's véleményünk szerint nagy olvasó közönségre számíthat, mert költeményei általánosan kedveltetnek. — A „Kliegl-könyv“ 500 példányban jelent meg, 's eddig csak 247 előfizető jelenté magát; az ügy érdekében kívánjuk, hogy a' még kereskedésben levő példányok minél előbb elkeljenek; két kötet ára 5 for. ezüstben. — A „Világ“ 48ik számában, több jegyzés fordul elő ezen aláírással „Szerk.“ Mit jelent ez, miután jelenleg azon lapnak csak tulajdonosa van, szerkesztője pedig nincs? Bizony mégis csak furcsa dolgok történnek a világban! — Játékszini krónika: nemzeti szinpadunkon f. hó 11ikén adaték „Láncz“ vigj. 5 felv.; 12ikén „Peleskei notárius“ eredeti bohózat 4 felv. Gaallól, 13ikén Lendvayné jutalmára bérszünettel először „Senneterre marquisnó“, vigj. 3 felv.; Melesville és Duveyrier után francziából fordítá Egressy Benjamin a magy. tud. társ. költségén; e' jeles vigjáték nagy tetszést nyert; 14ikén „Még van idő“ szinj. 3 felv. és Jaborszky temesvári karnagy hangversenye; 15ikén másodsor „Senneterre marquisnó“ vigj. 3 felv.; 16ikén „Chivri Diana“ dráma 5 felv.; 17ikén „Norma“ dalj. 2 felv., a' ezimszerepben Uffer kisassz. első szini próbáját tev. Hétfőn jun. 20ikén a' jeles Szentpéteri Zsigmond javára először adaték bérszünettel „Lorenzino“ dráma 5 felv., Dumas után francziából fordítá Egressy Benjamin. E' darab rendkívüli sikerrel adatott f. é. febr. 24ikén Parisban. —

A' n. casinói egyesület nyári közgyűlését alkotó szabályai értelménél fogva f. e. június 15ő napján és 5én tartá Ürményi Ferencz koronaőr elnöksége alatt; előfordult érdekesebb tárgyak: 1) Széchenyi István gr. indítványa következtében elhatározottat, — hogy azon részvényesek, kik többrendbeli felszólítások után sem fizették be részdíjait, a' f. e. január 30kán tartott közgyűlés. — jegyző könyve 5ik pontjában foglalt, — határozatánál fogva, haladéktalanul szóbeli perbe idéztessenek; és azonkívül neveik az intézet leghasználtabb termében egy ezen czélra kész. tendő fekete táblára feljegyezve, kifüggesztessenek **); 2) A' pénztári számadások szokás szerint felolvasatván, belőlök kiviláglik, hogy hátra levő részid jarkban az egyesületnek 39,350 pgo forint értéke van künn. 3) Az igazgatóság jelenté, hogy az intézet jelenleg 526 részes-tagot számlál keblében. S z e n i e z e y Gusztáv, jegyző.

Énekiskolai vizsgálat. A' pestbudai haugászegyesület igazgatása alatti énekiskola növendékeinek e' f. esztendőben második félévi nyilvános vizsgálatára jövő csütörtökön, június 23dikán tartatik Pesten a' városi nagy tánczeremben, és pedig az ifjaké délelőtt 9, a' leányoké délután 3 órakor; mellyre ezennel mind a' műkedvelő közönség, mind pedig és különösen ezen intézet t. cz. gyámolóji tisztelettel meghívotnak. Vizsgálat tárgyai: elmélet, gyakorlatok, egyes és több énekszóra szerzett dalok, 's karénekek. Mátyás Gábor m. k. énekiskolai igazgató.

(A' dunamelléki reform. superintendens-választás tárgyában.) A' hírlapokban többen felszólaltak az emlegetett szavazatokra nézve, de szenvedélyektől ragadtatva egyik sem adta elő a' dolgot ugy a' mint van; szükségesnek láttam tehát mint választmányi tag, a' nyilvánosság korában, az érdeklött tárgyban kiküldött választ. munkálatának a' szavazatok összeszámításáról szóló pontját ezennel közlenni, melly szórul szóra így van — eredménye az összes szavazatnak e' köv.: ft. Polgár Mihály ur nyert 120 szavazatot, de ebből I érvénytelennek nyilatkozott, kettő kétségbe hozatván csupán felfüggesztetett, 's így maradt: 117; ft. Szeles Sámuel ur nyert 106 szavazatot, n. t. Dobos Józ. ur 3, n. t. Báthori Gábor ur 4; t. Fodor Pál ur

*) Kivevén, ha, mint jelen esetben történt, mások is érdekeltnének.

**] Illy intézkedést talán más részvényes vállalatoknál sem ártana használni

1; n. t. Gyenizse József ur 1; t. Nagy Sámuel ur 1 szavazatot, három ekkleziás nem szavazván. Mivel pedig a' kisgyűlés 4dik pont alatti végzése értelmében általános többség, vagy is mint a' jegyzőkönyv szavai mondják „a' beküldött szavazatok felénél több“ kívánatik meg a' főpapi hivatal elnyerésére; az általános többséget pedig egyik sem érte el: ennél fogva a' két legtöbb szavazatot nyert, u. m. ut. Polgár Mihály és nt. Szeles Sámuel urak ujjalag 's egyedül bocsátatnak választás alá. Melly-nél fogva az elhalasztandó egyházkerületi közgyűlés határnapjának kitűzéseül megkérte a' küldöttség gr. Ráday Gedeon ömlgát, hogy figyelembe vevén az ágostaiak conventjének idejét, 's a' kecskeméti 's körösi examenek napjait, egy határnapot választani 's azt főgondnok Teleki Sámuel gr. ő nsgának megírni méltóztassék. Egyszersmind fentiszt. főgondnok ur a' küldöttség nevében levél által megkérteni rendeltetett az iránt, hogy minden ekkleziára nézve egy bizonyos választási napot 's pedig vasárnapot kitűzni, általjában minden szabályt, mellyek a' mostani körlevélben foglaltatva valának, újra megtartatni, 's azokat kinyomatni 's haladék nélkül az illető helyekre elküldeni méltóztassék; oly hozzáadással, hogy mivel a' szavazatok felbontásakor azon rendeltenség tapasztaltatott, miszerint némely ekkleziáknál az aláírottak neveit is a' lelkész maga írta le keresztvonással vagy a' nélkül, zövendőben ezenfölül minden még legszegényebb ekkleziában is mennyire lehet, a' szavazati levél legalább egy pár irástudó községi tag saját kézírásával hitelesítessék. E n - s e l S á n d o r.

(Több mint rendbontásnak páratlan példája a' dunamelléki ref. egyházkerületben.) A' dunamelléki ref. egyházkerület f. é. martziusi gyűlése, azon esetre, ha a' püspökségre választandó személyek közül senki sem nyerne általános szótöbbséget, másod izbeni szavazást határza. A' szavazatok felbontására megbízott küldöttség, mellynek elnöke Ráday Gedeon gr., tagjai: Fényes Elek, Ilkey Sándor, Magyar-Kossa Sámuel, Nyáry Pál, Részö-Ensel Sándor és Szilassy László urak, a' kitűzött napon, majus 22kén átvizsgálván 's felszámítván a' szavazatokkat: értesítő jegyzőkönyve 's választmány-elnöki levél által a' mlgos főgondnokot, mikép általános szótöbbséget senki sem nyervén, a' gyűlés végzetéhez képest új szavazás lenne rendelő 's annál fogva a' kerületi gyűlés július 16-ig elhalasztandó. Ennek következtében főgondnok ő mlga második szavazásra felszólító körlevelet bocsátá maj. 25-ről a' gyülekezetekhez. 'S mi történnik? A' kecskeméti egyház, maj. 28ról a' mlgos főgondnokhoz levelet intéz, mellyben kijelenti, mikép, bár nem hivatalos de még is hiteles kütfőből értésére esett, hogy főtiszt. Polgár Mihály ur a' szavazatoknak általános többséget megnyerte; minél fogva az egyházi kerület minden gyülekezetének másodszori szavazásra felszólítása kütfőből keletkezhető eredményeket megelőzőleg elhárítani 's a' panaszoknak felsőbb helyekre is juthatását megelőzni kéri; egyszersmind kétségbe hozza helyességét a' martziusi gyűlés rendeleteinek, mellyeket canon-statum-gyakorlat-elleneseknek mond. Továbbá ugyanazon egyház, ugyanazon napon, be nem várva a' főgondnok választát, leveleket bocsát az egyházmegyék elnökeihez, mellyekben kijelenti, hogy a' szavazatbontó választmány „megmagyarázható önkényen a' mlgos főgondnok urnak oly véleményt ada: miszerint általános többséget senki nem nyervén, az egész egyházkerületben másodszori szavazás lenne rendelő; annál fogva, szavazat-rokoni nevében is, miután a' superintendens-választás tárgya bevégeztetett 's főtiszt. Polgár Mihály ur superintendensökké törvényesen elválasztatott, a' czélba vett újra-szavaztatás felfüggesztését eszközölni kéri.“ Már kérdem: rendén van é a' martziusi gyűlés határozatit, miután azoknak az egyházak tetteleg engedelmeskedtek, miket ez által érvényeseknek megismertek, törvény-elleneseknek kiáltani 's hirdetni ki? Rendén van é szavazatbontó küldöttségnek hazaszerte szeplőden jellemökrül ismert tagjait önkényen vádolni, holott jegyzőkönyvük, a' mlgos grófhhoz beküldött eredeti példányából, a' medárdi vásár napjaiban másoltaték le egyházi tanácsnok által? Vajjon ezen küldöttség tagjai vademberek é, kik 240ig nem tudnak számítani, vagy becstelének, vagy nem baráti Kecskemétnék? Ennek ellenkezőjét ki fogja tüntetni a' felderülő nap; amazokat ugy sem hiszi a' közönség. Azért, ha valaki, Ráday gr. kivált, Kecskeméttől kivált, nem érdemle ily fekete hálálanságot. Rendén van é, nem vakmerőség felszólítani a' főgondnokot nem teljesíteni, mire őt a' gyűlés utasítá? Rendén van é az elnök és közgyűlés igazságszeretétét eleve kétségbe hozva, felsőbb helylyel fenyegetőzni, bár ez betanult modorja Kecskemétnék Pestmegye irányában is? Rendén van é, be nem várva a' főgondnok választát, megyékhez, leveleket küldeni, mégpedig egyes egyháznak, a' gróf-elnök körlevele ellenében 's a' tractusokat az egyházi főkormányzó által kiszabott teendő elmulasztására felszólítani? mert vajjon nem lazítás é ez, mellynek szellemétől vezéreltetve Kecskemét, a' martziusi gyűlés után, megkezdé hirlapokban a' csatázást, szavazatok felbontása után a' pizmálkodást? Rendén van é a' gyűlés végzetit canon-statum-gyakorlat-elleneseknek nyilvánítani; mégis a' törvénytelen rendeletek eredményét törvényesnek 's annál fogva Polgár Mihály urat elválasztott superintendensnek kikiáltani? Ily okoskodás rendszert Szabó Sándor ur „Logicája“ aligha tanit helyesnek lenni. Rendén van é megbízás nélkül, szavazat-rokonoknak (millyenek, a' kecskeméti levélben, ha más félhez tartoznak, korteseknek mondatnak) nevében szólni, kik előtt, ugyanazon levél szavai szerint, e' tárgy még homályban van? Ha mind ezek nem rendbontás: nincs anarchiai szellemből eredt csiny 's engedtlenségre felhívó merény, melly rendbontásnak mondathatnék. Árva lelkemre mondom, szomorú dolog, midőn első nagyságu csillag-egyház üstökös-ként veres lángba borulva, vész és háborút hirdelve föllép! Szomorú dolog, hogy az általunk is őszintén tisztelt lelkipásztor jámborsága nem képes önegyháza kebelében lecsilapulásra kérlelni a' kedélyhullámokat! Szomorú dolog, hogy mind ez olly gyülekezetben történik, mellynek kebelébe intézet helyeztetett, hol a' növendékeknek kormány iránti engedelmisségre, felsőbbek iránti tiszteletre, mások megbecsülésére, békeszeretetre, oktatás főképp példaadás által tanítatniok 's neveltetniök kellene! Szomorú dolog kitekintünk a' jövőbe, mellynek ritka hálózóvettel leplezett tükrében nem lehet eleve egyenként nem látni azon hatalmaskodókat, kik a' püspöki firma alatt, kormányzani készűlnek egyházkerületünket; nem lehet nem látni azon zsarnoki szellemű ukázokat, mellyek a' netalán privilegizálendő műhelyből egykor kikerülőndők, hol már most csak nyeresremény fejében is, illyeket mivelni van bátorság! Nem volna, jelen körülmények közt, semmi tanácsosabb, mint életbe léptetni Anthemius és Leo császároknak Justinian által törvénykönyvbe iktatott határozatát: „A' választatandó püspöknök kerestetni kell, hogy a' püspökség elvállalására kény-

szeríttessék; ki, ha kérétek, visszalépjen, ha hivatik távol maradjon 's kész legyen e' hivatalt el nem fogadni; mert bizonyára méltatlan a' főpapi székre, kit annak elfogadására nem kell erőtetni.“ Hagymássy.

Aranyos Maróton nyárelő 6kán tartotta ns Bars vmegye a' más napra határozott tisztválasztást megelőző közgyűlést, mellyen 1) a' felfüggesztett tisztviselők hivatalaikba vissza helyeztettek, a' fölfüggesztés azonban, mint egyébkor, ugy most is sérelemnek ismertetett, melly körülményes kifejtés végett választmányhoz utasított, országgyűlésre fölterjesztendő. 2) A' mezei rendőség jótékony czikkének valahárai létesítésére 3 szbiró választatása elhaláztatott. Mielőtt a' nm. htanács díjak fölül intézkednék, egy választmány nevezetett ki annak megvizsgálására: vajjon miből rendeltethetnék díjak? addig pedig díj nélkül szolgáljanak, miután valamint a' házi pénztárra terhet, ugy a' nemességre adót róni nem lehetne 's a' t. A' gyűlésnek délre vége lön. Még most ünnepélyes esőnd uralkodék a' városban, az itt-ott csoportozatokban tervező urak kíváncsian várák a' jövő nap eredményét. A' város lakosi mult szomorú történetektől intetve gyötő aggály közt foltonos éberséggel őrködének tulajdonaik felett, 's a' házak födelére létrákat helyezve kádakban a' vizet készen tarták. Délután 3 óra-tájban porfelleg környező Marót délnyugati részét, hosszú kocsikaravánok iramlának a' város felé, telve kortesekkel, éljént rivalgókkal! Szakonkint 30—40 kocsik érkezett, és ez estig tartott. Az uri fiatalok, a' közvélemény 's hir-kijellete választandók önként kiállott követői a' városon kívül fogadák a' vágatató szekereket, 's mihelyt a' láрма és zavar közt kedveltjeik neveit hallák éljenzeteni, kiszorítva a' kocsist helyéből ön uri fiatalok kocsissága 's jeladó rivalgása közt vezéreltetének a' rendelt szállásokra a' künnálló uri csoportok közt Marót közép utcáján. A' figyelmes néző és hallgató a' közvéleményt már e' részről is érthető, de még inkább, midőn este a' kortes sereg zenés csoportozatokban a' főutcán átvonulva vezérek (— ezeket kolomposoknak nevezék) jeladásaikra nyilatkozott. — Este kellemes egész éjen át tartó eső ülé szét az utcai csoportokat, de egyszersmind a' lakosok tűzveszély iránti aggályát is. A' nagy vendéglőben 8 óra után Abday társasága, Szapáry Péter 5 fel. nemz. szín. mulató a' kis számmal megjelent közöns. Ily nemzeti történeten alapult szindarab milly szivreható lehetne csak középszerű előadás mellett is! — 's ezt egész terjedelmében kellene már tudniok színészinknek, 's még is némelyek a' sugó sokszor botrányos segélye daczára is szerepeiket nem tudva a' tárgyba beszótt energiát mintegy erőszakkal elfojták. A' tiszta magyar kifejtésre is több vigyázatot kellene fordítani, és a' kellemes hangú magyar neveket, Szapáry hasztalan vonásokkal „Szapáry“-vá nem csúfítani. Nyelvünknek hajlékonyabb simaolaszias kiejtésén a' ly-nak j-vel föleserelésén kívánnak tán némely-lyek segíteni? és e' végett p. o. király helyett kirájt mondanak. Zavart ne okozunk! az ortographiában; de hisz Barsnak ennyi részkezőli 's olly sokféle köznemesei sem okoztak zavart, hacsak némely fejekben nem, de botrányt éjjel v. nappal sem; jó kedvűt igen is sokat, de tántorgó részeget egyenkül látni nem lehet, mi, mind a' köznemességnek, mind a' vezéreknek dícséretökre válik. De jótékonyan hatott itt a' télutó 24kén a' tisztválasztás tervének kidolgozására kiküldött választmány üdvös határozata is, melly 8) alatt eképen szól: minden, pénzzel vagy étetés 's itatással megvesztegetés szigoron eltiltatik, annyira, hogy, ki e' háttérbe szoritott alacsonyagot a' vgye végzése ellenére visszaidézni merészkednék, az porbe idéztessék, 's pedig nemcsak a' megvesztegető, hanem, kik magokat megvesztegeteteni engednék is, ha ezekre menne is számuk. — Megszégetett é szabály vagy alattomban kijátszatott é? a' n. közönség ítéletére hagyjuk. Annyi bizonyos, hogy a' köznemesség a' pártok által helységenkint vala' fölszólítva, az előfogatok kifizetése, Maróton jöltartás vagy pénz-segély megígértetett, 's adattott is, de kihágást nem okozható mértékben. Ezt pedig nem a' közvélemény-kijellete választandók, hanem az azokhoz hűbenn ragaszkodók eszközlék. Véleményünk szerint azonban a' választás illetetén előkészületek nélkül is — kevés kivétellel — hason eredményü leendhete. — Képzelheted k. olvasó, milly tervekholások, utasító tanácskozások közt tolyt le az álomtalan éj. Reggel ismét néhány kocsival érkezett a' közelebbi helységek köznemessége. Kilencz órakor a' sz. lélek segítségül hívása tartatott díszes szertartásu mise 's zenével, mik közben ah! be szivreható hangozhatott volna valami szép, egyházi magyar ének. A' templom tömve vala, — a' buzgalom példás. Ezután a' n. a' pi ünnepély tárgya: a' tisztválasztás, — az egybegyűlt sokaság miatt a' vgyei kocsiszin alatt. — A' szomszéd megyékből szinte sok jeles egyed jelenék meg Barsnak e' jeles ünnepélyén. — Az érdem-teljes volt alispán tek. adamóczi Ambró Antal ur többször kijelentett szándéka szerint, gyönyörű, pályájának képét előtűntető szivreható beszédben jeles szonoklattal, ritka ügyességgel, szilárd jellemmel díszített hivatalátul most ünnepélyesen elválván a' RR által hálás éljennel tiszteltetett. A' szét szállongó közvélemény az első alispánságra Balogh János és Tarnóczy Kázmér urakat hírelő, most azonban B. J. urnak ezen igen jeles vetélytársa a' kijellettéről leköszölvén, az e' hivatalra kijellett: Balogh János, Botka Tódor, Brogyányi István, és Bodó urak közül, az első, köz és szűnni nem akaró fölkiáltással — minden ellenzéki hang nélkül megválasztatott, 's a' gyűlés színhelyén megjelenvén harsány éljennel fogadtatott. A' rivalgó örömkialtást esend váltá fel, halani kíváncsi a' megválasztottnak ismért jeles szonoklatát és — nyilatkozatát. Férjfiás szilárdasággal — mint mindig — szóla ő, és szavait figyelem kísérel. Kijelenté többi közt: hogy bár eltökélt szándéka volt hivatalt soha nem vállalni, most a' RR. közohajtásának a' közjó tekintetéből — magáét fölaldozni — hazafiai kötelességének tartja; hogy elveihez ezután is szigoruan fog ragaszkodni (éljen! az egyik részről) és haladni a' kor szellemével az igazság és törvény értelmében (éljen! a' másik részről) stb. Erősen reméljük, hogy ország-hírű derék atyjának a' nemzetiség és hazafiság nagy hősenek derék fiában Bars megye szilárd kormányzó's az igazságnak pontos kiszolgáltatását nyereudi, ki képes leend a' Bars-megye megzavart kedélyei közé visszavarázolt egyesítő béke-olajagot a' meghasonlás kártékony fuvalmaitól virulásában nem csak megőrizni, de böles belátása és politikai finom tapintatánál fogva illatos virágzásra, sőt üdvös gyümölcsökre is növelni. — 2dik alispánna Majthényi Alajos ur szinte köz felkiáltással választatott meg, miután Rudnyánszky Floris ur — e' hivatalrai kijellettetését eleve megköszönte, 's inkább a' lévai járás főbiróságának elvállalására nyilatkozott,

'S így felkiáltás útján csak hamar végbe mehete az egész tisztválasztás, ha a' verébelyi járás fészbirói hivatala felett Gál Alajos és Juhász Antal urak közti többség kitudása voksra nem kerül, mely délután mintegy 3 óráig tartván amaz 544 titkos szavazati szótöbbséggel ennek 492szava ellen, megválasztott és a' főügyészi hivatalra kijelölt: Juhász Benedek volt főügyész és Kosztolányi Péter urak közti választás miatt némelyek erőszakoskodása által idő nem húzódik. Számítatlan, szembe és fülbe ötlő többség ugyan is szüntelen Juhász Benedeket kiáltotta, K. P. nek azonban némely, számra aránylag igen csekély, de engedni nem akaró szerénytelen emberei kedveltjüket fölemelék — 's kiméletlen rivalgások közt mutogaták és hurcolták az elnökséghez, mire Juhásznak pártja is kissé felhevülve a' vonakodó szerényt is fölemelék, és amaz már lehuzni tolakodának, mire a' főispáni helyettes elnök ur részrehajló lenni nem akarván — Juh. pártjának helyet jelölt ki, hová miután az egész tömeg vonula — J. megválasztása elnökileg kimondatott. — A' többi hivatalok — mint közöltettek — felkiáltás útján rövid idő alatt betöltettek. 'S e' szerint a' választásnak, minden nagyobb zavar 's botrány nélkül egy nap vége lön. — A' köznemesség nagyobb része még ez nap csöndesen eltávozott. Este, a' már vendégekkel tömött színházban a' fenemlített társaság által Mária angol királynő adatott, jóllehet nagyobb szorgalommal, de nem levén nemzeti, annyira mint Szapáry, nem hatott. A' köznemességnek is kedves élvezést nyujta e' nap egy kötél-tánczos, annál inkább, mivel ügyes mutatványt magyar nyelven kedvelteté, miért ez is éljennel jutalmaztatott. A' harmadnap gyűlésben a' méltóságos főispán-helyettes ur által több tiszteletbeli hivatalnokok és táblabírák nevezetvéni ki, valamint az állandó törvényszékhez is mélt. Jeszenszky Károly kamarás, — tek. Ambró Antal és Liptay Gábor ur közohajtással bírálak választatván, a' méltóságos elnök ur a' RRtől búcsút véve, és az elnökséget az új alispán urnak átadva őszinte éljenezések közt eltávozott. A' KK. és RR. mély tisztelete, hálás szeretete tiszta nyilatkozattal méltán kísérik a' nagylelkű távozót, mint mindenek vallomása szerint Barsnak béke-angyalát, kinek Barsban zivataros kormányának kezdetétől a' felingerült kedélyeket csillapítani, a' meghasonlottakat egyeztetni szeretetteljes, példás mérsékletű bánása és kivihatatlan türelméről fogva a' megyei kormány titkaiba bámulatos avatottsággal a' kártékony belpártok mételeyét kiirtani, a' sok ideig számkivetett békét helyreállítani, és most ennyi ember közt a' csendet 's rendet fentartani, a' tisztválasztást zavar nélkül egy nap bevégezni egyedül sikerüle. A' tanácskozás az új alispán ur elnöklete alatt ennek ujanta éljen! üdvözöltetésével — folytatott, és többi közt a' katonaságnak zab 's szénávali ellátatása iránt ő felsége hódoló tisztelettel megkéretni határozatott, hogy e' szénaszük időben e' megyébe több katonaságot szállítani ne, a' koncentraciót pedig, mely a' nép terhivel jár, most általánosan megszüntetni kegyeskedjék — 's a' t. —

Szigetről 1842, majus 30kán. Ki Máramaros megyének jelen állását, az előbbi évvel összehasonlítva, lehetetlen gyönyörű jövőjére nézve, hogy keblében öröm ne gerjedjen; mert bár azt állítani nem lehet, hogy pártok ne léteznének, de ezek a' nemzetiségnek nem ellenei, sőt éppen csudálni lehet, noha megyénk népessége 200,000 számot meghaladja is, 's ezek közül a' megyénkben létező 5 koronai várost kivéve, melyek összes lakosi 30,000nál többre nem számíthatók, mind oláh 's orosz, mégis a' magyarság oly tulnyomóságot gyakorol, hogy egész megyénkben a' társalkodási nyelv nemcsak kizárólag magyar, hanem a' kamarai tisztek egyáltalában egész megyében magyarul levén, kiknek gyermekeik hogy ismét kamarai szolgálatra fölvétehesenek nagy munkával teszik a' német nyelvet sajátjokká, és így ohajtva várják a' magyar nyelvnek a' kamaránál tökéletes befogadtatását, e' miatt, a' megyében nagyon kiterjedt kamarai birtokban a' magyar nyelv szép előmenetelt tesz, sőt, mi csudálatra ragadott: a' lengyelországi szélben fekvő Körösmező helységben lakó németek is, kik a' tisztekkel érintkezésben vannak, nagy részben megmagyarítottak, de a' magyar nyelv e' megyében azon okból is terjed egész előmenetellel, noha a' városokat, kamarai tisztségi helyeket kivéve, néptanodák alig alig léteznek, mivel minden vallás és nemzet lelkészei általában magyarok, 's e' nyelven kívül mást nem használnak, a' szépnem pedig idegen nyelvkörságban nem szenved 's üdvöt és kárhazatot csak a' honin osztogat; — továbbá a' megyénkben létező pártok elvileg a' vallási türelemnek, szeretetnek és egyetértésnek példányi lehetnek, mit én részemről a' megyénkben nagyon elterjedt vegyes házasságoknak tulajdonítok, 's ha minden 3 évben tisztújításunk nem lenne, a' midőn már a' pártok igen helytelenül, és ki nem számítható rossz következtetésekkel a' vallási színt is felülteni kezdék, magunkat a' vallási egyformaságra nézve Amerikában lenni képzelnék, minden esetre, mi bennem Máramaros megyének jövője iránt örömet 's kedves kilátást okoz, az, hogy az említett pártok köz tanácskozásinkban olmos botokat és anyagi erőt nem használnak, egy alkalommal ugyan megkísérté egyik rész a' többséget nem ugyan botokkal, de guba számmal kivinni, minthogy ez általuk tett szavazást magyarul nem értvén egyebek számuál nem vehetem, a' mi sikerült is, de azóta a' közvélemény ellene nyilatkozván, azt nélkülözi, és csak az értelem és mivelődés fegyverével akar és kíván mind a' két párt többséget, a' mi megyénknek szellemi mivelődését elő fogja mozdítani. A' pártok illy helyzetében lehetetlen közgyűlésünket figyelemmel nem kísérnünk, jellennen gyűlésünk majus 18án kezdődött 's 30án végeztetett be; nevezetesb eredményei: a' körlevelekre nézve, Zaláé a' magyar nemzet elleni gúnydal eljásztatásáért, mi megyénkben azért gerjesztett nagyobb figyelmet, mivel azon nemzet fiaitól, kiket éppen nagy terhelésével tart Magyarország, a' nemzet nem gunyt, de hálát igényel, pártoltatott, 's hasonlóul felírás határozatott; szintén pártoltatott: Temesmegyének a' színészegi eseményeket előadó levele, valamint Győre is, mely a' tanodákba a' magyar nyelv behozatalát tárgyazza, mely alkalommal a' közlelbi országgyűlésen a' magyar nyelv általánosságára iránt fölterjesztett törvényezik föllevenített, 's utasításul adni határozatott. Tolnának az uti leveleknek az örökös tartományokban magyar nyelven való el nem fogadását panasozó levele, e' tárgyban már a' mult közgyűlésen rendelkezvén a' beregi körlevél tárgyalatása alkalmakor, most csak tudomásul vétetett, szintén tudomásul vétettek Zalának, és Esztergomnak a' vontatók megszüntetése iránti tudósításai. Tolnának Triesztbe a' státus költségén építendő vasutak iránt küldött lev. le, va-

lamint Sopronnak a' német vámszövetséghez csatlakozás, és trieszti vaspályának Magyarországon való vitele iránt, küldöttséghez utasítottak. Zólyomnak a' vegyesházasságban kelt újabb körlevele nem pártoltatott, tanácsosabbnak tartván megyénk bármely törvényt és szokást, bár ha nem helyeselhetjük is, szigorun megtartani, mint attól eltöröltetése előtt eltérni. — Ó felsége a' nm. helytartó tanács útján, megyénknek azon fölterjesztésére, miszerint a' szolgabírói kar munkásságának megszorodásáról a' felettebb kiterjedt öt járásnak egygyeli szaporíttatását kérte, tagadó választ küldvén, ennek sürgetésétől megyénk azon okból állott el, mivel a' rendőri szolgabírák megadatása iránt tett törvényszerű felterjesztésre, illy tagadó választ nem reméll, és így a' szolgabírákon illy nevezetes munkássági kör elvonásával könnyített fog. (Vége köv.)

(Zágrábmegyei tisztújítás.) Zágrábmegye máj. 31én tartá 7 év után tisztv., melyet szomorú harcziás zavarok előzének meg. Az anyaországban szinte ármányos zavarokkal szokott járni a' választás, de minálunk jelenleg nem a' körül forgott a' diadal kérdése: ki legyen az alispán, ki a' szbiró, hanem két párt, az illyr és magyar *) küzdött egymás ellenében életért és halálért. Az illyr párt, mely magát nemzetinek nevezi, már jó eleve számos veres sapkát 's nemzeti szurkákát készítettvén, hieit megkülönböztetésül kényszerítve is mind ezekben öltözteté. Az ugynevezett magyar párt, mely magát horvátoknak vallja, mivel ezen nevezetnél fogva részese a' magyar alkotványnak, bizván törvényessége 's többségében, fegyveres előkészületeket nem tett. Máj. 30án lobogó zászlók alatt a' várost eláraszták az illyrek 's a' jövő napi eseményeket fátyolként borító éjszakán át harsogtak a' dühös fenyegetőzések és a' legvadabb gúnydalok **) és az illyrséget itatással 's még pénzzel is tukmálták az emberre. Végre megrohanák az ádáz illyrek a' horvát-magyar casino szállását 's azt mennyire birták, sarczolták. Máj. 31kén megjelent az illyr párt fegyverben, a' magyar fegyverben, 's a' főispán megérkezteig nyugton álltak egymás mellett, mihelyt ez azonban belépe, megrohaná a' fegyveres nép a' fegyverteleneket 's mintegy 17-et tetemesen megsebesítvén, fájdalom! diadalmaskodott. A' főispán eltávozván, katonaságért küldött, ezt azonban az illyr vitézek megszagolván, jókorán lecsöndesültek. Mire a' választás csupán a' győztes illyr párt által megtörténvén, eredményei következtek. Első alispánna lett a' horvát-magyar párt által is méltán tisztelt Lentulai Benedek; második: Jellachich Edvárd; 3dik: Bunyevác József. Főjegyző: Praunsperger Lázár; első alj: Zlatarovich Robert; főadószedő: Vranichich Bálint; aladós.: Krsnyavi Ignác; járásbeli adószedők: Czuliffai és Szvilichich Albin. Főügyész: Vakanovich Antal; alügy.: Spissich Ferencz; számvévo: Putz Miklós. Zágrábi járásban főszbiró: Csacskovich Ferencz; alszbiró: Bellosevics Arzén; Esküttek: Bornemissa György és Spinderk Imre. Sz. Jánosi járásban: főbiró Jurinich János; albiró: Bussics Imre; esküttek: Kerchlelich Sándor és Standuar Aloiz. Szávameléki járásban: főbiró Praunsperger Budimir; alszbiró: Tompa Sándor; esküttek: Boldrugách József és Koos János. Kulpántuli járásban, főbiró: Bunyevác János; albiró: Leder József; esküttek: Jakopovics és Lovinchich; Kulpáninenni járásban: főbiró Blasekovich Sándor; albiró Martinkovich Adalb. esküttek: Spissich János és Presern Zsigmond. Hegyijárában: főbiró: Piszachich Fridrik; albiró: Károly Lajos; esküttek: Vernich Jenő és Bellosevics Dávid. — Ezen tisztválasztás ellen a' horvát-magyar párt óvást tett, ez azonban tisztelettel félretételet. A' főispán, zahromihgradai Zdenchay Miklós, következőket tiszteletbeliüké nevezte: Suhich és Baksay Sándor, tisz. aljegyzők: Dolovesak János és Saracevics Ferencz t. alügyészek; Ivancsevics és Krieger József tanárokat tisz. orvosokká. A' közgyűlés folytatása jun. 13ára határozatott.

Rövid közlés. Temes jun. 6án kezdett közgyűlésén az országgyűlési választmány időközi jelentése jóváhagyatott; htanácsi intézvény következtében a' pápai breve iránt hozott határozat felfüggesztetni, 's ez, valamint az intézvényből eredt aggodalom fölterjesztetni határozatott; a' főispán fizetéses thirót 's esküttelet nevezett; Szinerszeg miatt új fölírás; 10 illyr 's 1 német ügyvédnek latin nyelven perlekedhetőségét folyamodása a' megyéhez küldtven, visszatétzéssel fogadtatott 's a' folyamodók magy. nyelvbéli jártassága iránt vizsgálat rendellett. Ezt, valamint Torna és Sáros gyűlését is jövő alkalommal bővebben. —

Amerika.

(Boyer elnök hatalmaskodási a' törvényhozó testület ellen.) Említök, mi-kép Haytiban jelenleg lázadás ütött ki, ennek okát a' Journal du Havre ekép fejtegeti: 1839ben a' fekete (szerecsen) törvényhozók közül néhány tag elmozdított 's ezek közül a' legujabb választáskor néhány ismét követte választatván, kérdést támadt arról: vajjon ezek az új kamarába beereszthetők? A' városban 14 napig 4 ezer katona állott fegyverben 's álguk valának a' gyűlésház ellen szegezve. Midőn apr. 4én a' gyűlés összeült, a' kamarai elnök Lafortune, ki Boyer embere, azt indítványozá, hogy mindenek előtt az egyszer számúzott 's ismét megválasztott tagok állását vegyék tárgyalás alá, ezt azonban a' többség nem pártolá, mivel előbb a' megbízásokat ítélte megvizsgálandónak. Az elnök makacsul maradt indítványa mellett 's miután ezt keresztül nem vihető, 10 képviselővel visszavonult, kik óvást irtak a' gyűlés határozata ellen. A' többség más elnököt választott magának. Apr. 16kán a' helyparancsnok magához vevé a' gyűlésház kulcsait 's este nagy sereget állított kapui elibe; 7én nemzeti lobogó tüzetett a' házra 's benne az óvást aláírt 10 követ összegyűlt, az alá nem irtak közül is több jelent meg, de nem bocsátatott a' terembe, mig az óvást alá nem irtak. Ezt ök tenni vonakodván, Ponthieux társoknál gyűltek össze, honnan valamennyi a' kamarához indult, hová be nem bocsátatván, a' nép éljenkiáltásai közt fordultak vissza. Az éljenzők közül a' katonaság több fiatal elfogott. A' kitaszított 28 követ folyamodást nyujtott Boyer elnökhöz, hogy a' hatalmaskodó katonaságot távolítsa el, az elnök azonban nem válaszolt. Apr. 8.

*) Horvátországban tehát magyar párt is van, és mégis akadnak emberek, kik a' tartományt, melyben két párt van csak, el akarnák taszítani az országtól, melyben tiszszerte több párt áll egymással szemközt, 's miért? mert harsogtak ellenük. Ej, ej pesti hősök! hát önök nemcsak a' harszfüsttől, de a' harszaldnak még csak hírtől is futásnak crednek? No de önök talán tréfálnak. A' szerk.

**) Hol vagytok Zala, hol Pestmegye rendei? Szerk.

a' később választott elnök, Laudun az összeült kamrába vergődve, az elnöki székből Lafortunet találá, mire nagy vita keletkezett a' két választott elnök 's a' választók közt, míg végre Laudun azon nyilatkozattal eltávozik, hogy az ügyet a' nemzet elibe terjesztendi. Apr. 13kai ülésben a' négy 1839ben száműzött 's ujan megválasztott követ be nem bocsáthatónak, 's apr. 16kai már rendes ülésben más hat követ hatalmazványa érvénytelennek nyilváníttatott, mire több ellenzéki követ a' képviselésről önként lemondott. —

Anglia.

(Folytonos tengerészeti készülétek. Elegy.) Anglia valamennyi tengeri kikötőjében napról napra növekedő élénkséggel dolgoznak. Egyik hajó a' másik után bocsáttatik vízre, 's helyét azonnal újabbak építésire használják. Indiába folyvást újabb hadcsapatok indulnak, 's Khinába is küldeni szándékozik még néhány hajó a' kormány. — A' hivatalos lap legújabb száma a' texasi elnök felszólítását közli, melly a' mexicói partvidék valamennyi kikötőjét ostromállapotba helyezi. — A' népneveléssel annyira kapcsolatba hozzák Londonban az énektanítást, hogy egy illy intézetben april 13kán 1500 egyedből állott a' karszemélyzet, a' tanítványok száma pedig a' 2 ezret is meghaladta. A' tanítványok nagyobb része dolgozókból 's szegény kereskedő inasokból áll. — A' választási megvesztegetések ellen, mint látszik, csakugyan komoly harcot indítottak az illető hatóságok, mert máj. 30kán bizonyos Hart urat, ki ellen a' cambridgei választásnál vesztegetés büne bizonyult be, egy évi fogságra ítelt a' királyné törvényszéke. — Francis vallomásából csakugyan bizonyosnak látszik már, hogy bűntársai nincsenek, 's hogy csupán öntejéből határozta magát e' káros hozatos merényre. Némely lapok halállal kívánják őt fenyíttetni, hogy e' komoly példa visszariassa azokat, a' kik talán kedvet érezhetnének még illy bűnös merényre. —

(Koponyatani nyegléskedés. Elegy.) Gall és Spurzheim koponyatana eredeti hazájában, Németországban, meglehetősen elkopott már, de Angliában még annyira kedveltek, hogy apostolai gyakran nyilvános gyűléseket is tartanak, miken számos némben és férfi szokott jelen lenni. Ellentétül bizonyos Brindley legközelebb szinte gyűlést hirdetett, mellyben bebizonyítja, hogy az egész koponyatan csak pusztá nyegléskedés, melly semmi biztos alapon nem nyugszik. Erre némely meggyőző példát is idézett, mire a' koponyatan hősei úgy megharagudtak, hogy egy közülök villogó szemekkel Brindleyre rohant, és öklével kezdé okait nyomosabbakká tenni, minek következtében a' hölgyek futásnak eredtek 's az egész gyűlésnek vége lett. — A' híres Waterford marq. végre kijózanult nyereskedéséből és a' szent házasság jármába hajtá nyakát. Stuart l. lányának sikerült e' vadonczot megszelidíteni. — Waghorn 3 gőzöst vásárolt 's új utazást szándékozik tenni Nilus folyamon. —

Franciaország.

(Kölesönös vádjai a' különböző pártoknak. Angol szövetség jelentősége. Elegy.) Paris, jun. 5kén: „A' politikai kérdések 's illetőleg meghasonlások fölött példátlan elkeserültséggel vitatkoznak jelenleg a' külön pártok főnökei. A' National, miután Guizot és Sebastiani urakat egyenesen hazaárulóknak nevezi, 's azt hiszi, hogy fejüket vérpadról kellene a' nép lábaihoz dobni, még sem szereti, ha vérengző elvek terjesztése miatt vádoltatik. A' Courier francais csak elbocsátandónak véli Guizot ministerségét 's helyébe Thierst kívánja emeltetni, 's még sem szereti, ha azt mondják róla, hogy pártérdek vezérli tollát. A' Con-

stitutionnel szinte Thierst kívánja, de Moléval, 's ez sem szereti, ha pártoskodást lobbogatnak szemére. — A' ministerségi lapok nem gyűlölködnek ugyan olly nagyon, mint az ellenzékiek, de mégis szinte telvék ármánykodásokkal. A' Jour. des Débats egészen megtagadja, hogy valaha Thierst pártolá 's az angolokat gáncsolá, és most teljes erejével hizelkedik Angliának, 's mindenkép Thiers és Molé ellen izgat. A' Presse Molé és Guizot közt megszorult, 's szeretne ugyan Molé féle ministerséget, de Guizotét megbuktatni még sem merészi. Azonban meg kell vallani, hogy az angol-francia szövetség magában viseli a' lehetlenség csiráját, 's eddig is csak Franciaország kárával lehet az nemileg főtartani. A' csekély (?) Anglia, elszigetelt helyzete következtében uralkodóvá lettett a' tengereken, 's távol vidékeket foglalhatott el, és parancsolhatott béke 's háború fölött, inkább mint bármely nemzete a' világnak. Ez azonban nem szünteti meg helyzetét természetlenségét 's hatalma mesterkélttségét. A' francia birodalom igen nagy ugyan, de Belgium és a' porosz rajnatartományok fölül mindenkor könnyen megrohanható; azonban mind e' mellett természeti fekvésinél fogva még is hatalmas. Franciaország és Anglia, azaz csupán tengerészeti és vegyes erejű hatalom közt, csak az egyik fél kárával létezhetik szoros szövetség. Franciaország Európában egyetlen vetélytársa Angliának a' tengeren, 's azért az angolok természetesen mindent elkövetnek, a' mi által Franciaországot Belgiumban, Spanyolországban, Schweizban és Olaszországban gyöngíthetik. Szövetség csak kölesönös áldozatokban alapulhat meg, de minő áldozatokat hozhatna Franciaországnak Anglia a' nélkül, hogy magának egyszersmind tetemesül ártana? Anglia vagy kénytelen hatalmának egy részét átengedni, vagy pedig minden áron Franciaország gyöngítésén kell dolgoznia. Ezt a' juliusi zendület óta egy francia ministerség sem birta illőn méltányolni, 's Franciaország mostani állását majd egyedül csak e' tévelygésnek tulajdoníthatni. — Prebois, vezérkari kapitány, röpiratot bocsáta közre, mellyben bebizonyítja, hogy minden aráb 33 francziába kerül, ezek pedig 50 ezer frankba. A' kormány a' röpiratot hirdető falragaszokat letépette. A' követkammera az országos jövedelem tervezetét helybenhagyta, miután itt ellenzés úgy sem vezetne semmire, mert az illy jövedelem-tervezések egy része rendszeren úgy is csak a' papiroson szokott maradni. —

Poroszország.

(Uj érdemrend. Országgyűlési előzvények.) A' nagy Fridrik által alapított „pour le mérite“ (érdem) rendhez maj. 31kén kiadott kir. oklevél által egy új osztály alapították a' tudományok 's művészetek számára. Ezen osztály titoknokává a' király Humboldt Sándor bárót 's belső tit. tanácsost, mint első porosz tudóst, nevezé; a' lovagokká nevezett külföldi művészek névsorában Liszt Ferencz neve is látható, kit mi hazánkfianak mondunk ugyan 's méltán, 's itt neve mellett hazájaul vagy inkább lakaul Paris van följegyezve. — A' tartományi rendek választmányai jövő aug. végén Berlinben gyűlendnek össze, 's a' közönség nagy reményekkel néz ezen országgyűlés-színű összejövetelbe. A' király haladási szabadalmú intézkedéseitől minden esetre sokat remélhetni, kivált midőn tudva van, miszerint ő jelenleg a' törvényszéki nyilvánosság és szóbeliség, az alkotandó sajtótörvény 's könyvvizsgálat, a' vasutak 's országos építvények, új alkotandó házasságbontó törvény 's más fontos kérdések fölül az egyetemes tartományok követeinek véleményét hallani kívánja.

É R T E S I T Ó.

Figyelmeztető kérelem a' Jelenkor és Társalkodó iránt.

A' félév közelgő végére főleg messzevidéki t. ez. Pártfogóinkat a' két Hazában bizodalmas tisztelettel emlékeztetjük, hogy kik szokás szerint a' szerkesztő hivatalnál kívánják második félévre letenni a' JELENKOR és TÁRSALKODÓI előfizetést, azt most nyáron minden tájraul jövendő számos alkalom által könnyen megküldhetik. Lapjaink félévi ára jövőre is csak az eddigi marad; t. i. négy p. fr. Előfizetéssel a' már meglévő újságboríték, vagy olvashatólag 's hibátlanul leirt név és címzet beküldetését is kérjük, hol a' lakhelyen kívül az utolsó vagy szomszéd postahely is tisztán föl van jegyezve, minden tévedés elhárításaul. Azon tisztelt Hazafiaknak, kik újságaikat bizonyos időig egy helyre, azután másikkra kívánják járatni, legzélszerűbb a' szerkesztő hivatalnál előfizetniök, mivel akkor kezeink közt levén félévre nyomtatni szokott újságborítékaik, változó körülményeik szerint helyben intézhetjük az elküldést 's minden eredhető hibát rögtön orvosolhatunk. Kültartományi olvasóink a' bécsi udvari rő postahivatal utján rendelhetik meg lapjainkat. Levelezőink 's buzgó munkarészevőink szaporodtával lapjaink mind politikai mind értekező részét, t. i. Társalkodónkat beltartalmára 's egyéb kellékeire nézve mindenkép érdekesbiteni 's a' tökély és fejlődésünk kívánatfokához közelebbíteni törekszünk.

Gőzhajójárás Bécs, Pest es Orsova közt júniusban:

Pestriül Bécsbe indul regg 7 ór.) mindennap
Pestre Bécsből érkezik este)
Pestriül Orsovára indul minden vasárnap és csütörtökön regg. 4ór.
 azaz: június 16, 23, 26 's 31kén.
Pestre Orsovául érkezik minden hétfőn 's pénteken, délelőtt, azaz: jun. 10, 13, 17, 20, 24, — 's 27én. — Ezenkívül egy vontató gőzös minden 14 nap megfordul Pest és Drenkova közt, Bécs és Pest közt pedig **ÁRPÁD** teherhajó minden héten, minden vasárnap egy nap jövendvén le Bécsből; **Árpád** indul Pozsony 's Bécsbe minden szerdán regg. 6 órakor, egy személy vitelára l. hely Pozsonyig: 4 fr. 40 kr., földelen: 3 fr.; Bécsig l. h 6 fr. 30 kr., földelen 4 fr. p. p.

Előfizetési jelentés.

A' „Religio és Nevelés“ valamint a' vele járó „Egyházi Tudósítások“ című folyóirat második félévére előfizethető Pesten a' szerkesztői hivatalnál Trattner-Károlyi házban, uri utca 453 szám alatt, második udvarban és emeletben, egyebütt minden cs. kir. postahivatalnál. Ara jövőre is

Bor-eladás.

3) Kir. örök-alapítványi Somló-Vásárhelyi urodalomnak Veszprém megyebeli Túskevári mezővárosában helyzett pinczejében lerakott 1834. 1839. és 1840dik évi

termésű összesen 605¹/₄, akó ó és 1841ik évi termés 411¹/₄, akó uj és jó minémiségű borai folyó 1842ik évi jun. 27- és 28ik napjain, az el nem kelés esetére pedig aug. 28ik napján azon pinczénél tartandó közönséges árverés

utján minden felsőbb jóváhagyás fentartása nélkül. tisztíti készpénz-fizetés mellett, el- és átadatnak melly árverésre a' kitűzött időben és helyen a' vevők készpénzzel ellátva hivatalosak. 3)

helyben kihordással lészen 2 for. 4. kr., postán pedig nyomtatott boríték alatt 3 for. 40kr. p.

A' „Fasciculi Ecclesiastico-Literarii“ című latin folyóirat második félévi folyamára is szinte így és azon az áron előfizethetni. 3)

2) Féléri előfizetés a' Protestans Egyházi és Iskolai Lapra.

Figyelmeztetjük a' tisztelt közönséget, hogy lapunkra féléri előfizetést is elfogadunk július elejétől december végeig, helyben boríték nélkül házhoz hordással félévre 2 ft. 40 kr., postán borítékban 3 ft. 20 kr. p. p. — Szolgálhatunk azonban még teljes számú példányokkal is, három-negyed évre helyben 4, postán 5 ft. p. p.

Megjelent és minden pesti könyvárusnál (Heckenast urat kivéve) kapható **Petráchevich Horváth László** munkáinak I-ső és II-dik kötete (**Byron lord élete** a' költő finom metszetű, jól talált arczképével; és Manfred) ára az I-ső köt. 1 fr. 30 kr. a' II-nak 1 fr. p. p. Néhány nap mulva szinte megjelenend a' II-dik kötet, mellynek tartalma Mazeppa, Alom, Vegyes költemények és Héber dalok; valamint Kaleidoscop nevű munkájának I-ső kötete